

Document Create Date:

Version: 1.0

Status: Initial Version

Document Author: นายศุภรักษ์ มั่นกตัญญู

Document Reviewer: นายกิตติมศักดิ์ วังศรี

คำนำ

เอกสารฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับการใช้งาน GitLab CI/CD ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ ช่วยในเรื่องของการพัฒนาซอฟต์แวร์ร่วมกัน และการทดสอบโค้ดแบบอัตโนมัติตามสคริปต์ที่เราได้เขียนไว้ในไฟล์ .gitlab-ci.yml

ในเอกสารนี้จะครอบคลุมถึงการติดตั้งและการตั้งค่าเบื้องต้นของ GitLab CI/CD และ GitLab runner การนำเข้าข้อมูล การสร้างโปรเจค รวมถึงการตั้งค่าต่างๆ

ผู้จัดทำหวังว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับนักพัฒนาระบบ และผู้ที่สนใจ และช่วยให้ท่านนำ ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

นายศุภรักษ์ มั่นกตัญญู

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
1.GitLab CI/CD คือ	1
ความแตกต่างของ CI และ CD มีอะไรบ้าง?	2
2.ทำไมเราถึงต้องใช้ GitLab CI/CD	3
3.ยกตัวอย่าง usecase	4
เครื่องมือสำหรับการทำ CI/CD ที่คนส่วนใหญ่นิยมมีอะไรบ้าง?	4
4.Demo	5
4.1 ติดตั้ง git	5
4.2 สมัคร gitlab	6
4.3 ทำการ config username and email gitlab	7
4.4 สร้าง project ใน gitlab	8
4.5 ทำการ set up ssh key ใน gitlab	10
4.6 สร้าง Project runner	13
4.7 ทำการ install gitlab-runner	16
4.8 ทำการ register	18
การ Upload file	22
.gitlab-ci.yml	24
.gitlab-ci.yml คืออะไร	24
.gitlab-ci.yml ทำงานยังใง?	24
ความแตกต่างของ Stages	24
ตัวอย่าง Code	25
การตรวจสอบสถานะ Pipeline	26

GitLab CI/CD

1.GitLab CI/CD คือ

GitLab CI/CD คือ แนวทางการพัฒนาซอฟต์แวร์ที่เน้นการทำงานร่วมกัน และส่งมอบงานให้ได้ไวมาก ยิ่งขึ้น GitLab CI/CD เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สามารถ:

รันงาน build และ test โค้ดได้อัตโนมัติ เช่น ทุกครั้งที่มีการ push โค้ดใหม่ GitLab CI/CD จะรันงาน build และ test โค้ดให้ ไม่ต้องพิมพ์คำสั่ง build แค่ push แล้วรอดูผลลัพธ์ นอกจากนี้ยังสามารถใช้ Deploy โค้ดไปบน production ได้ ช่วยลดเวลาและความยุ่งยากในการ deploy

Continuous Integration (CI): คือกระบวนการรวบรวมโค้ดที่ได้รับการพัฒนาจากสมาชิกแต่ละคนในทีมให้เป็น ชิ้นเดียว จากนั้นทำการทดสอบด้วย Test Script เพื่อตรวจสอบว่าโค้ดแต่ละส่วนเข้ากัน ไม่เกิดข้อผิดพลาดก่อนจะ รวมโค้ดไปยัง Branch Main หรือ Master

CI จึงเข้ามามีบทบาทในการช่วย Developer ให้ Merge code ที่แก้ไขส่งกลับไปที่ Pool กลาง เช่น Git Repository เวลาที่ Developer มีการเปลี่ยนแปลงอะไรเกี่ยวกับ App ก็จะมี CI ช่วย Merge code รวมไปถึง การทำ Automate test, Unit test และ Integration test เพื่อให้มั่นใจว่าสิ่งที่ Developer เปลี่ยนแปลงไปจะ ไม่กระทบกับการทำงานของ Application ทดสอบทุกอย่างตั้งแต่ Class ไปจนถึง Function ใน Module ที่ แตกต่างกันแล้วนำมาประกอบเป็น Application ถ้า Automate test แล้วเจอปัญหาเรื่อง Conflict ระหว่าง Code เดิมกับของใหม่ CI จะช่วยให้ง่ายต่อการหา และแก้ไข Bug

หลังจากขั้นตอนการทำ CI แล้ว เราจะดำเนินการ Continuous Delivery และ Continuous Deployment (CD) เป็นกระบวนการส่งออกโค้ดหรือระบบ ที่พัฒนาขึ้นไปยังระบบจริง หรือที่เรียกว่า Production โดยการทำงานของ CD จะเป็นการทำงานแบบอัตโนมัติ

ข้อแตกต่างของ Continuous Delivery และ Continuous Deployment

• Continuous Deployment เป็นกระบวนการที่ทำครบทุกขั้นตอน ตั้งแต่รวมโค้ดของแต่ละคนในสมาชิก ไปจนถึงส่งออกโค้ดขึ้นระบบจริงแบบอัตโนมัติทั้งหมด Continuous Deployment ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายของ CI/CD Pipeline ซึ่งเป็นส่วนที่ ขยายมากจาก Continuous Delivery ซึ่งจะทำหน้าที่จัดการโดยอัตโนมัติในส่วนของการนำ Code จาก Repository ไป Deploy บน Production Continuous Deployment จะเหมาะกับการใช้งานที่มีการ Deploy เป็นจำนวนมาก และมีขั้นตอน Test automation ที่ออกแบบมาเป็นอย่างดีโดยในทางปฏิบัติ แล้ว Continuous Deployment หมายถึงการที่ Developer สามารถ Dev app ขึ้นมาแล้วไป Go Live บน Cloud ได้โดยใช้เวลาเพียงไม่กี่นาที

 Continuous Delivery มีขั้นตอนการทำงานที่คล้ายกับ Continuous Deployment แต่ไม่รวมการ ส่งออกโค้ดขึ้นระบบจริง ซึ่งการทำงานในส่วนนี้จะเป็นการทำงานแบบไม่อัตโนมัติ (Manual Process) หรือรูปแบบอื่นตามการทำงานของทีม

CD ที่เป็น Continuous Delivery จะทำหน้าที่ส่ง Code ที่มีการตรวจสอบแล้วไปยัง
Repository ดังนั้นถ้าต้องการให้ระบบ Continuous Delivery มีประสิทธิภาพมากที่สุด จะต้องทำระบบ
CI ให้อยู่ให้ Pipeline เดียวกันกับ CD เป้าหมายของการทำ CD คือการที่พร้อมที่จะนำ Code ไป
Deploy ที่ Production ได้ตลอดเวลานั่นเองครับ แต่ Continuous Delivery จะยังเป็น Step Manual อยู่ ไม่ได้เป็น Automation ทั้งหมด

ความแตกต่างของ CI และ CD มีอะไรบ้าง?

- CI จะเป็นระบบ Automate test สำหรับ Developer ถ้าแก้ Code แล้วผ่านระบบ CI ไปได้หมายถึง Code จะ Merge ไปยัง Repository สำเร็จ CI เข้ามาตอบโจทย์ในกรณีที่ Developer มีการ Dev แยก ส่วนแล้วต้องนำ Code มารวมกัน ทำให้อาจเกิดปัญหาเรื่อง Conflict กันได้
- CD Continuous Delivery จะหมายถึงการที่ Developer สามารถ Upload Code เพื่อไปทดสอบหา Bug ที่ Repository เช่น GitHub ได้โดยอัตโนมัติ ซึ่งทำให้ทีม Operation สามารถนำไป Deploy ได้เลย ช่วยให้ลดปัญหาเรื่องของการสื่อสารระหว่าง Developer และทีม Business สุดท้ายแล้วจุดประสงค์ของ การทำ Continuous Delivery คือการทำให้มั่นใจว่าเราจะใช้แรง หรือความพยายามที่น้อยที่สุดในการ Deploy Code ใหม่ๆ
- CD Continuous Deployment หมายถึง การปล่อย Code จาก Repository ไปยัง Production โดย อัตโนมัติ ซึ่งจะถูกใช้งานโดย user การทำแบบนี้ช่วยลดการทำงานของทีม Operation ในการทำระบบ แบบ Manual ซึ่งอาจทำให้การ Deploy ล่าซ้าได้

2.ทำไมเราถึงต้องใช้ GitLab CI/CD

ทำไมเราถึงต้องใช้ GitLab CI/CD เพราะ CI/CD จะใช้ระบบอัตโนมัติและช่วยมอนิเตอร์ตลอดช่วงเวลาพัฒนา ตั้งแต่การนำ Code ของเหล่า Developer มารวมกัน ไปจนถึงการทดสอบการใช้งานเพื่อที่จะ Deploy ลง Production ขั้นตอนทั้งหมดนี้เรียกว่า CI/CD Pipeline ช่วยให้ทีม Development และทีม Operation ทำงาน ด้วยกันได้อย่างต่อเนื่องแบบ Agile คนกลางที่จะมาทำ CI/CD จะเรียกตำแหน่งนี้ว่า DevOps หรือ Site reliability Engineer (SRE)

เป็นการ:

- ลดความยุ่งยากของการ build/test และ deploy
- ลดปัญหาเรื่องการแก้ไข Code เนื่องจากมีระบบที่คอยนำ Code มารวมกันแล้วทดสอบให้
- ลดปัญหาจากการทำงานแยกส่วนกัน
- ลดระยะเวลาในการส่งมอบงาน ระบบเป็นผู้ทดสอบให้ ทำให้ไม่ต้องเสียเวลาให้คนมาตรวจสอบแบบ Manual
- เพิ่มความน่าเชื่อถือในการทดสอบ เนื่องจากเวลาแก้ไข Feature จะแก้ไขแบบเล็ก ๆ ทำให้เวลา เปลี่ยนแปลงระบบ จะทดสอบด้วยเวลาไม่นาน และมีความแม่นยำมากกว่าการเริ่มทำใหม่ตั้งแต่ต้น
- ดูแลง่าย Update ง่าย การทำ CI/CD ช่วยทำให้สามารถตรวจสอบหาปัญหาได้ในทุก ๆ ขั้นตอน ไม่ว่า จะเป็นในช่วงแรกของการ Build หรือการ Update จาก App เดิมที่มีอยู่ โดย Bug ที่เกิดขึ้นจะถูกตรวจสอบได้ ง่ายและตรงจุด ทำให้สามารถ Maintenance และ Update ได้ง่าย

3.ยกตัวอย่าง usecase

ใช้ gitlab-runner ทำ CI/CD แทน Jenkins เนื่องจากมีหลาย Project ที่ใช้ Jenkins ทำ CI/CD แล้ว มักจะพบกับปัญหาที่ Jenkins มักชอบ Crash ไปโดยไม่บอกไม่กล่าว อีกทั้งปัจจุบันก็ได้ใช้ Gitlab เป็นที่จัดเก็บ Code เป็นส่วนใหญ่อยู่แล้ว

อีกทั้งตัว Gitlab เองก็มีความสามารถในการทำ CI/CD มาให้พร้อมอยู่แล้วนั่นก็คือตัว gitlab-runner

เครื่องมือสำหรับการทำ CI/CD ที่คนส่วนใหญ่นิยมมีอะไรบ้าง?

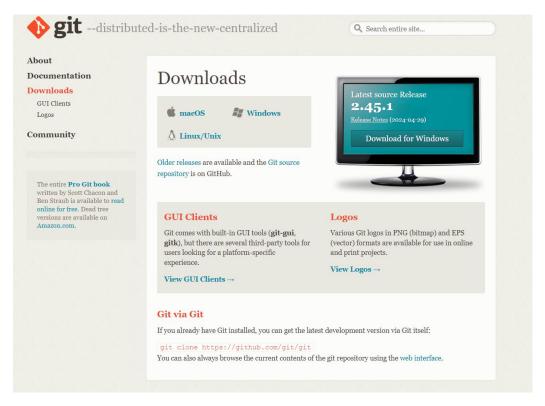
CI/CD tool ที่ช่วยให้ทีมงานสามารถทำ Automate ในเรื่องของการ Develop, Deploy และ Test จะ มีอยู่หลากหลาย บางตัวจะเชี่ยวชาญเป็นพิเศษในการทำ CI บางตัวก็ถนัด CD เป็นพิเศษสำหรับเครื่องสำหรับทำ CI/CD ยอดนิยมที่ใช้กันเยอะมาก ๆ คือ Jenkins ครับแต่ก็มีเครื่องมืออื่น ๆ ให้ใช้งานได้จากหลากหลายช่องทาง ไม่ว่าเป็นจากทาง Public Cloud เจ้าต่าง ๆ หรือจะเป็น GitLab, CircleCI, Travis Cl, Atlassian Bamboo หรือ อื่น ๆนอกจากนี้ก็ยังมีบางส่วนที่เป็นเครื่องมือที่ไม่ได้ครอบคลุมระบบ CI/CD ทั้งหมด แต่เป็นเครื่องมือสำหรับ Config การทำ Automation เช่น Ansible, Chef และ Puppet หรือจะเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับทำ Container เช่น Docker และ rkt และตัวจัดการ Container เช่น Kubernetes

4.Demo

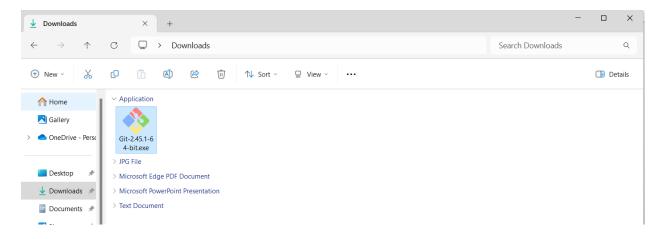
4.1 ติดตั้ง git

จาก https://git-scm.com/downloads

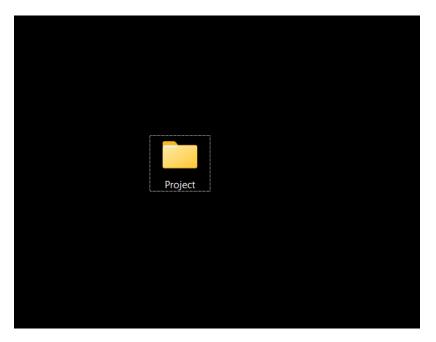
เลือก version และ ระบบปฏิบัติการ ให้เหมาะสมกับเครื่องของตัวเอง

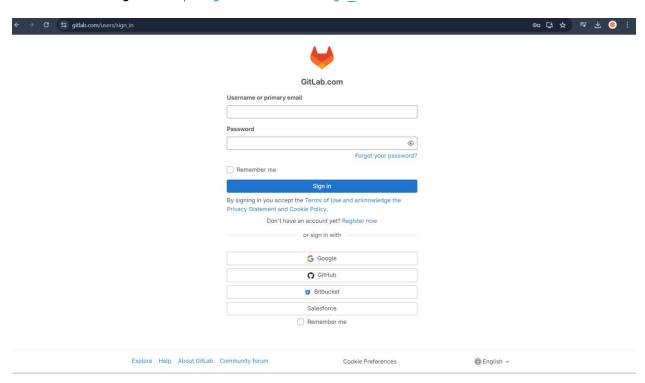
ทำการ Install file git.exe

สร้าง folder project

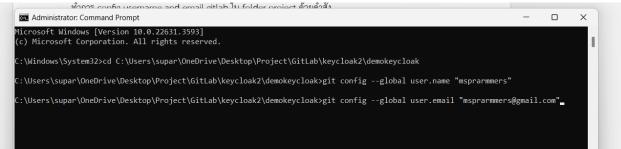
4.2 สมัคร gitlab https://gitlab.com/users/sign_in

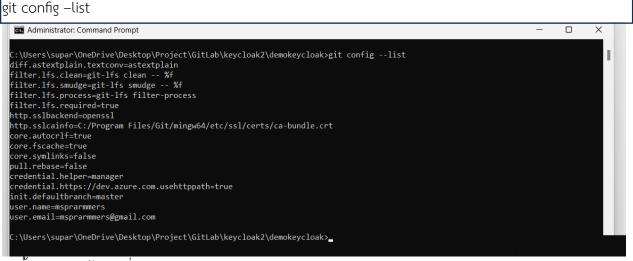
4.3 ทำการ config username and email gitlab

ผ่าน Administrator Command Prompt ด้วยคำสั่ง

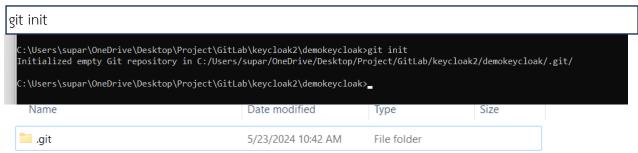
- git config --global user.name "......"
- git config --global user.email "......"

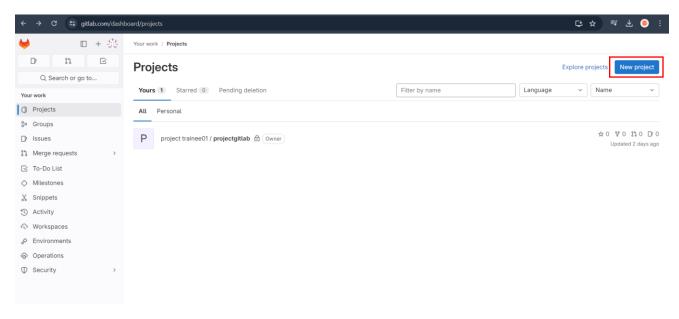
สามารถเซ็ค username and email ที่ config ไปได้ ด้วยคำสั่ง

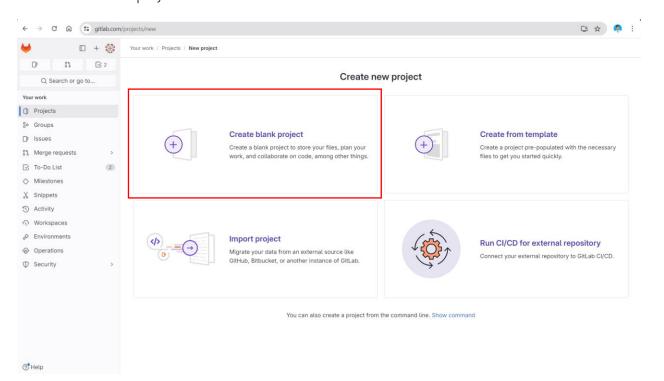
ติดตั้ง file .git ด้วยคำสั่ง

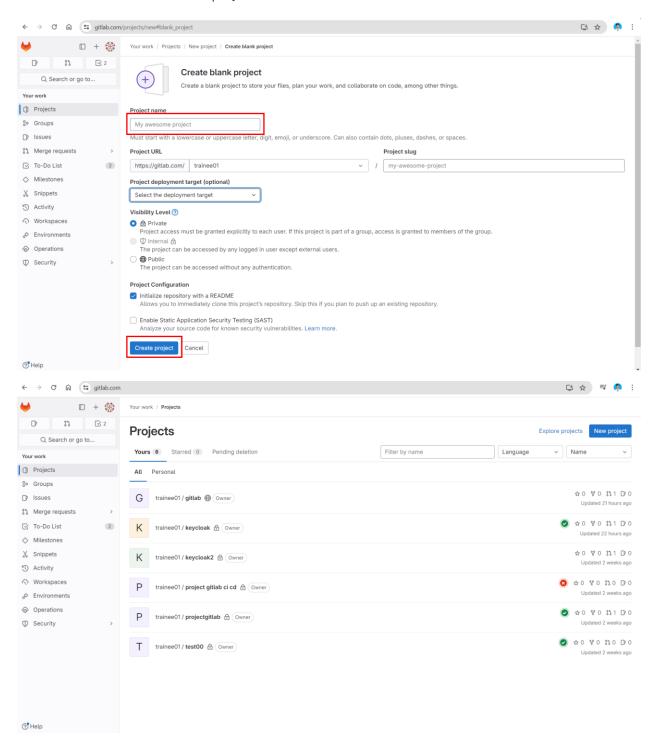
4.4 สร้าง project ใน gitlab

เลือก Create blank project

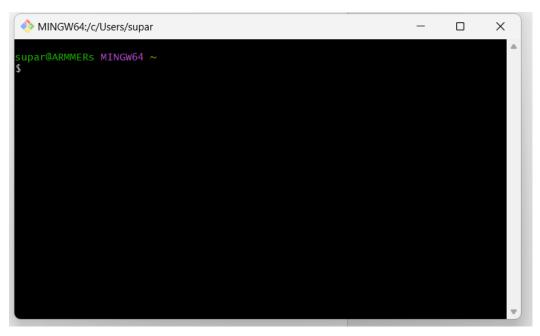

ตั้งชื่อโปรเจค เสร็จแล้วกด Create project

4.5 ทำการ set up ssh key ใน gitlab

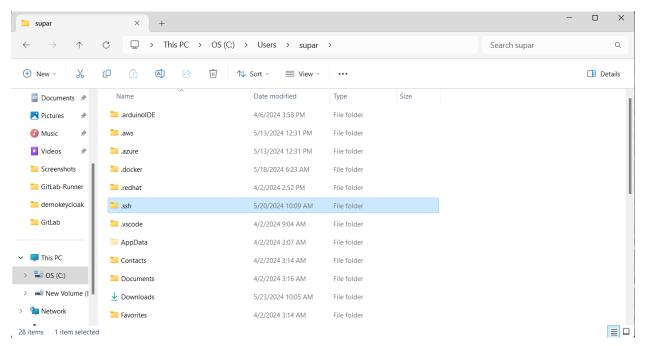
เปิด Git Bash app

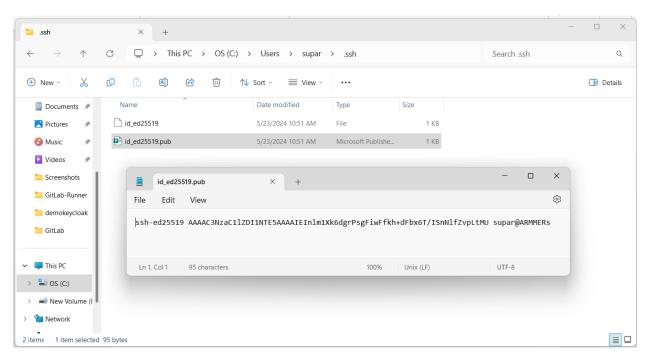
จากนั้นใช้คำสั่ง

ssh-keygen

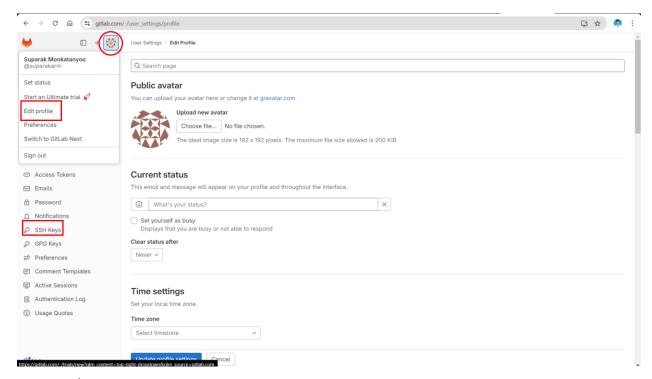
Folder .ssh จะถูกสร้างไว้ที่ C:

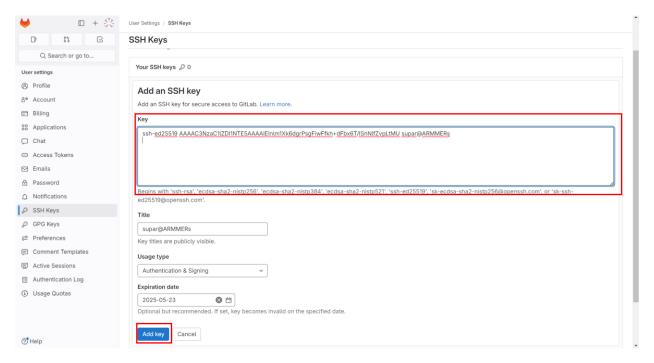
เปิด file id_ed25519.pub ด้วย notepad จากนั้น copy code นำไปวางใน gitlab

ไปที่ Profile -> Edit profile -> SSH Keys

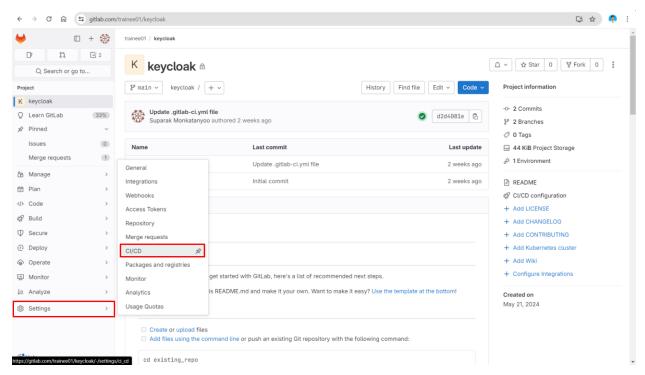

ใส่ code ที่ copy ลงในช่อง key เสร็จแล้ว Add key

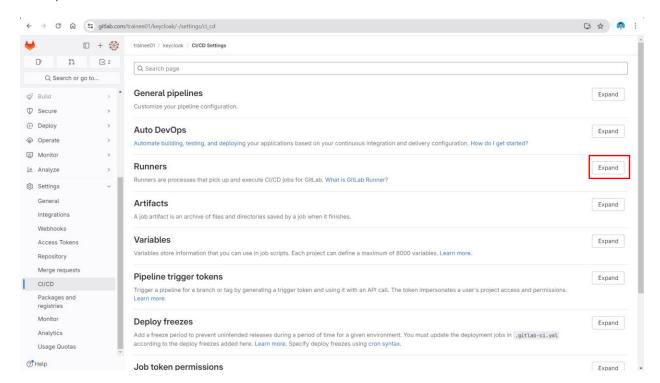

4.6 สร้าง Project runner

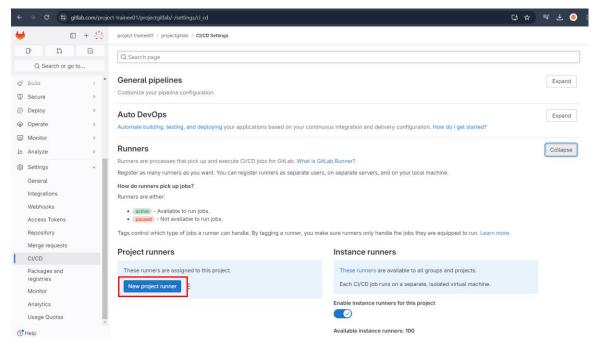
ไปที่ Settings -> CI/CD

กด Expand ที่ Runners

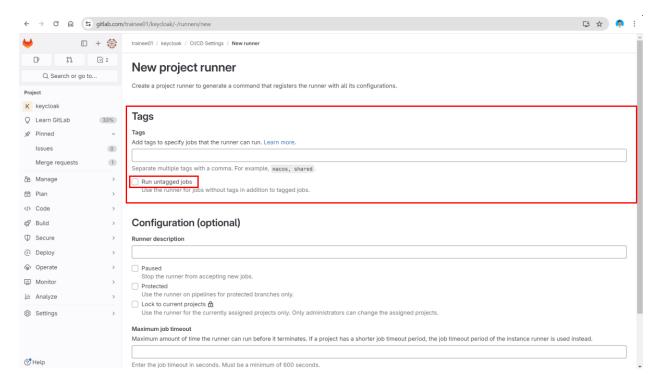

เลือก New project runner เพื่อสร้างโปรเจค runner

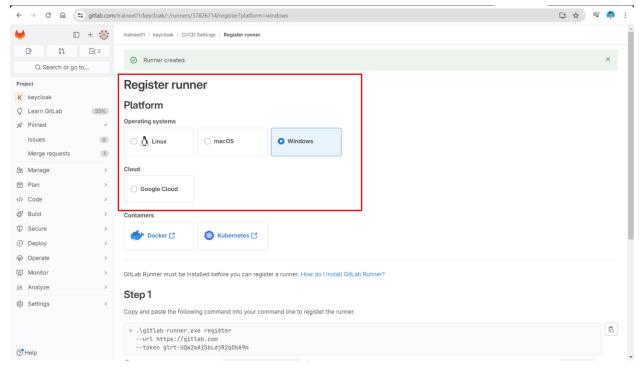

ใส่ Tags ให้ Project runner หรือถ้าไม่ต้องการใส่ Tags ให้เลือกที่ Run untagged jobs

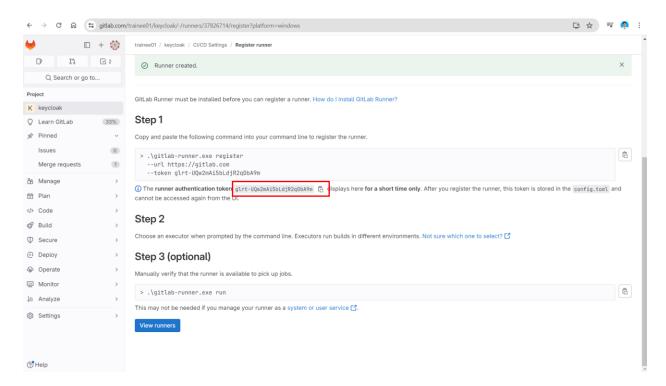
เสร็จแล้วกด Create project

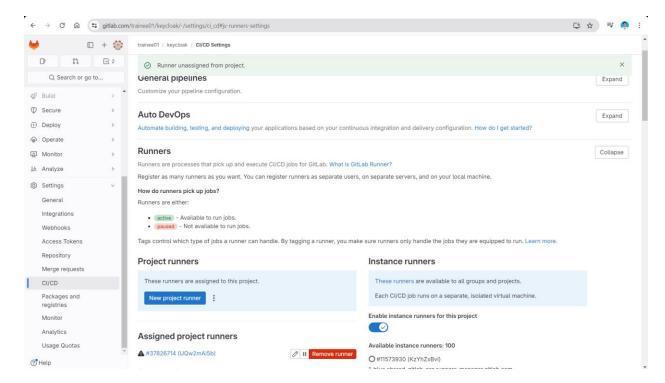

เลือก systems ของตัวเอง

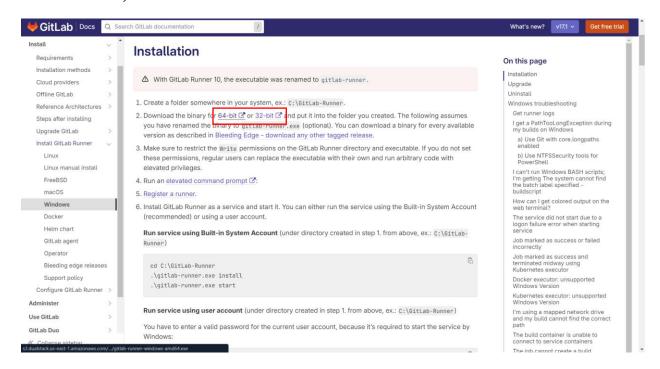
Copy Token เก็บไว้สำหรับ Register เสร็จแล้วกด View runners

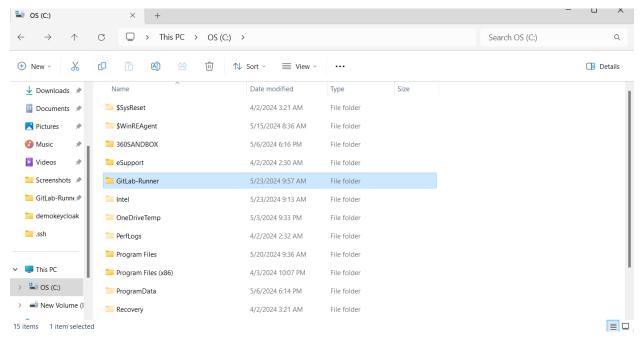

4.7 ทำการ install gitlab-runner จาก https://docs.gitlab.com/runner/install/windows.html

Download binary

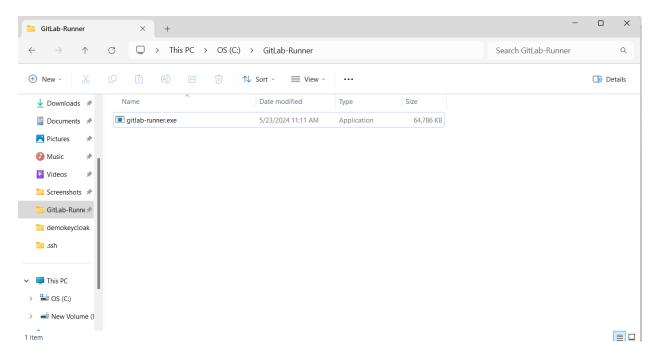

สร้าง folder GitLab-Runner ใน C:

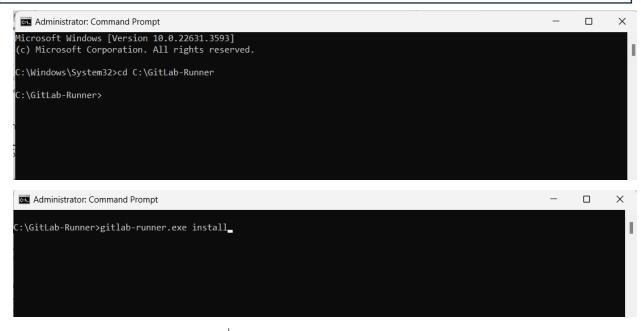
นำ file binary ที่โหลดไว้ ไปใส่ใน folder GitLab-Runner ที่สร้างไว้

ทำการเปลี่ยนชื่อ file เป็น gitlab-runner.exe

ทำการ install gitlab-runner ผ่าน Administrator Command Prompt ด้วยคำสั่ง

/cd C:\GitLab-Runner
/gitlab-runner.exe install

4.8 ทำการ register ด้วยคำสั่ง gitlab-runner.exe register

gitlab-runner.exe register

ใส่ URL ของ gitlab

นำ Token ที่ copy ไว้มาใส่

ตั้งชื่อให้ runner

```
Administrator: Command Prompt - gitlab-runner.exe register

C:\GitLab-Runner>gitlab-runner.exe register

Runtime platform

arch=amd64 os=windows pid=15600 revision=44feccdf version=17.0.0

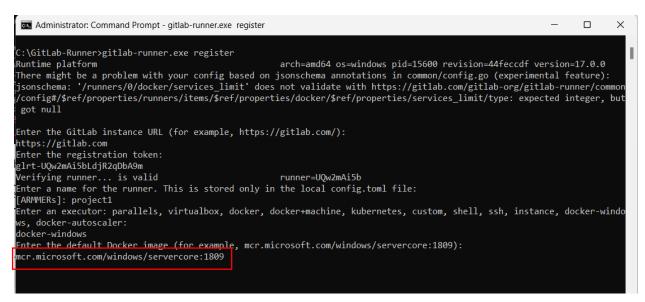
There might be a problem with your config based on jsonschema annotations in common/config.go (experimental feature):
jsonschema: '/runners/0/docker/services_limit' does not validate with https://gitlab.com/gitlab-org/gitlab-runner/common/config#/$ref/properties/runners/items/$ref/properties/docker/$ref/properties/services_limit/type: expected integer, but got null

Enter the GitLab instance URL (for example, https://gitlab.com/):
https://gitlab.com
Enter the registration token:
glrt-UQw2mAi5bLdjR2qDbA9m
Verifying runner... is valid
runner=UQw2mAi5b
Enter a name for the runner. This is stored only in the local config.toml file:
[ARMMERS]: project1
```

เลือกตัวดำเนินการที่ใช้ เช่น docker-windows

```
Administrator: Command Prompt - gitlab-runner.exe register
                                                                                                                 X
:\GitLab-Runner>gitlab-runner.exe register
Runtime platform
                                                    arch=amd64 os=windows pid=15600 revision=44feccdf version=17.0.0
There might be a problem with your config based on jsonschema annotations in common/config.go (experimental feature):
jsonschema: '/runners/0/docker/services_limit' does not validate with https://gitlab.com/gitlab-org/gitlab-runner/commor
config#/$ref/properties/runners/items/$ref/properties/docker/$ref/properties/services_limit/type: expected integer, but/
got null
Enter the GitLab instance URL (for example, https://gitlab.com/):
https://gitlab.com
Enter the registration token:
glrt-UQw2mAi5bLdjR2qDbA9m
Verifying runner... is valid
                                                    runner=UQw2mAi5b
Enter a name for the runner. This is stored only in the local config.toml file:
[ARMMERs]: project1
Enter an executor: parallels, virtualbox, docker, docker+machine, kubernetes, custom, shell, ssh, instance, docker-windo
s, docker-autoscaler:
docker-windows
```

ใส่ mcr.microsoft.com/windows/servercore:1809

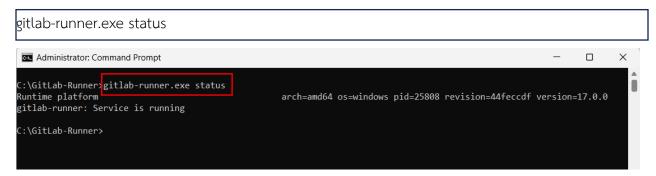

ใช้คำสั่ง gitlab-runner.exe start เพื่อเปิดการทำงานของ gitlab-runner

gitlab-runner.exe start

```
:\GitLab-Runner>gitlab-runner.exe start
untime platform arch=amd64 os=windows pid=12280 revision=44feccdf version=17.0.0
:\GitLab-Runner>_
```

หากต้องการรู้ว่า runner ได้ทำงานอยู่หรือไม่ สามารถใช้คำสั่ง

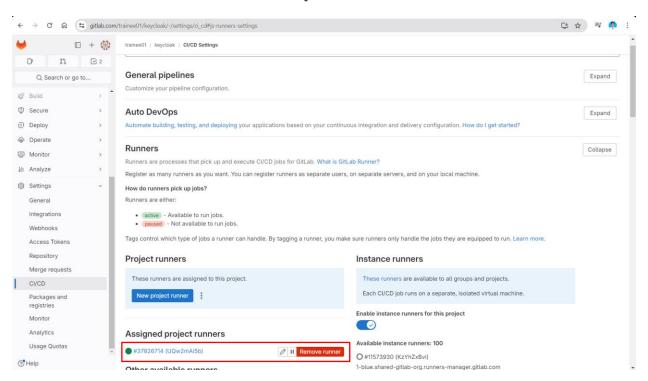

หากต้องการหยุดการทำงานของ runner สามารถใช้คำสั่ง

gitlab-runner.exe stop

```
C:\GitLab-Runner:gitlab-runner.exe stop
Runtime platform arch=amd64 os=windows pid=7128 revision=44feccdf version=17.0.0
C:\GitLab-Runner>
```

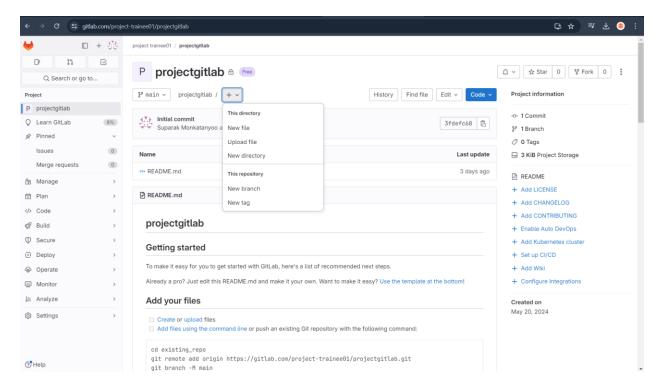
เมื่อ gitlab-runner พร้อมใช้งานแล้วจะขึ้นสีเขียว ดังรูป

การ Upload file

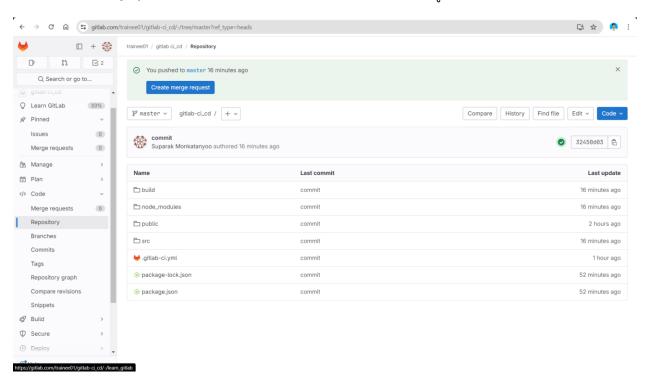
Upload file project ไปยัง gitlab มี 2 วิธี คือ

1.ผ่านตัว gitlab โดยตรง

2.ผ่าน Administrator Command Prompt โดยใช้คำสั่ง

- git init = เพื่อติดตั้ง file .git สำหรับใช้คำสั่งต่างๆ
- git status = เช็คสถานะของ file ใน folder ว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขอะไรหรือไม่
- git add . = git add คือ คำสั่งสำหรับเพิ่ม file หรือ folder project เราลงไปในส่วนที่เตรียม ไว้สำหรับการ commit (Staging Area)
- git commit -m "..." = เป็นคำสั่งทำการยืนยันการเปลี่ยนแปลงจากการ add. หรือทำการ update HEAD ที่ local repository
 - git push -u "URL" master = เป็นการส่ง commit ที่อยู่ใน local ไปยัง URL ที่เราต้องการ

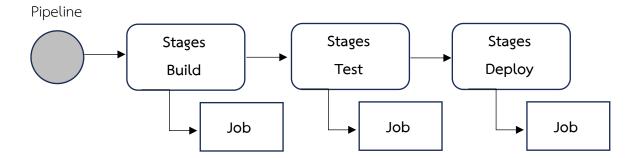
.gitlab-ci.yml

.gitlab-ci.yml คืออะไร

.gitlab-ci.yml เป็นไฟล์ YAML ที่กำหนดขั้นตอนที่ GitLab CI จะใช้ในการสร้าง ทดสอบ และส่ง มอบ ของเราได้ดีขึ้น มันเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพที่สามารถช่วยให้เราพัฒนาและปรับใช้กระบวนการ โดยอัตโนมัติ และสามารถช่วยปรับปรุงคุณภาพและความน่าเชื่อถือของโค้ดเราได้

.gitlab-ci.yml ทำงานยังไง?

เมื่อมีการ Push commit ใหม่ขึ้นไปใน Gitlab repo และมีไฟล์ .gitlab-ci.yml อยู่ มันจะทำ การอ่านไฟล์ .gitlab-ci.yml ให้ทันที และดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในนั้น ขั้นตอนต่างๆ จะถูก จัดระเบียบเป็นขั้นๆ และแต่ละขั้นสามารถบรรจุได้หลายงาน งานจะดำเนินการพร้อมกัน และแต่ละงาน สามารถมีชุดขั้นตอนของตัวเองได้ด้วย ซึ่งลำดับชั้นใน GitLab มี Pipeline > Stages > Jobs

ความแตกต่างของ Stages

- build: ขั้นตอนนี้รับผิดชอบในการสร้าง project ของคุณ ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการ compile code รันการทดสอบ หรือสร้างอิมเมจ Docker
- test: ขั้นตอนนี้รับผิดชอบในการ test project ของคุณ ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการทดสอบหน่วย การทำงาน การทดสอบการรวมระบบ หรือการทดสอบตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง
- deploy: ขั้นตอนนี้ส่งมอบงานของเราไปยังที่ต่างๆ เช่น Hosting, K8S หรือ Google cloud

Job คือ หน่วยที่เล็กที่สุดในไฟล์ .gitlab-ci.yml แต่ละงานสามารถมีชุดขั้นตอนของตัวเองได้ และแต่ละ ขั้นตอนสามารถเป็นคำสั่ง shell script หรืออิมเมจ Docker แบบกำหนดเองได้

ตัวอย่าง Code

```
image: node:14
stages:
 - install
 - test
 - build
 deploy
cache:
 key: ${CI_COMMIT_REF_SLUG}
 paths:
   - node_modules/
install_dependencies:
 stage: install
 script:
   - npm install
 artifacts:
   paths:
    - node_modules/
test:
 stage: test
 script:

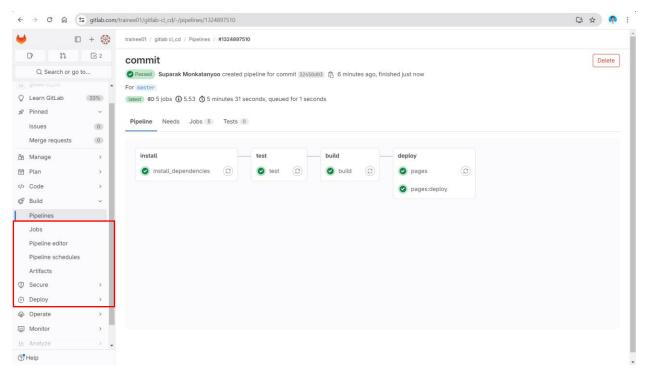
    npm install

   - npm test
 artifacts:
   when: always
   reports:
     junit: report.xml
build:
 stage: build
 script:
   - npm install
   - npm run build
 artifacts:
   paths:
    - build/
   expire_in: 1 week
pages:
 stage: deploy
 script:
   - mv build public
  artifacts:
    paths:
     - public
  only:
   - master
```

อ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับ .gitlab-ci.yml ได้ที่ https://codinggun.com/gitlab/gitlab-ci/

การตรวจสอบสถานะ Pipeline

ไปที่ Build > Pipeline จากเมนูด้านซ้าย คุณสามารถตรวจสอบสถานะของ pipeline ได้ในหน้า นี้ ที่นี่ คุณสามารถตรวจสอบ commit ID, branch, ผู้ใช้ที่กด pipeline, stage และสถานะต่างๆ

เช็ค syntax .yml https://www.yamllint.com/